

Lekcja	strona	teksty
1. Werk maakt gelukkig	6 - 15	A - Werkverslaafd of niet? B - Maakt werk gelukkig? C - Hoe kom je hogerop?
2. Amsterdam in één dag	16 - 27	A - Een dagje uit. B - Amsterdam C – Musea en de Rosse buurt.
3. Ik wil antibiotica!	28 - 39	A - Verhaal. B – Bacteriën en virussen. C - Gebroken tand. D - Uit de krant.
4. Geld stinkt niet	40 - 51	A - Wat zou je doen als je 3 miljoen won? B - Op de radio. C - Wijsheden. D – De rijkste mensen ter wereld.
5. Beschuit met muisjes, Sinterklaas? Wat zijn dat?	52 - 61	A - Een geboortekaartje. B - Er is iemand jarig. C - Wie is Sinterklaas? D - Koninginnedag.
6. Een idee voor een geslaagde vakantie	62 - 71	A - Vakantie. B – Polen. C - Waar gaan Polen naartoe? D - De enquête op straat.
7. Mooi van binnen en van buiten	72 - 81	A - Wat denk je? B - Het opvallende effect van een goed uiterlijk. C - Hoe word je aardig gevonden? D - De enquête op straat: wie is jouw idool?
8. Hoe schrijf je dat?	82 - 95	A - Vacature. B – De sollicitatiebrief en het cv van Heidi. C – Uitnodigingen, berichten, brieven. D - Schrijf je een brief of een e-mail?
czasowniki nieregularne	96 - 97	
odpowiedzi do ćwiczeń	98 - 105	
tłumaczenia	106 - 113	
słowniczek	114 - 121	

Werk maakt gelukkig

werk :	1. arbeid; taak 2. moeite; inspanning 3. daad
gelukkig:	1. heel blij en tevreden zijn met iets of iemand 2. geluk brengend, vol geluk
geluk:	1. lot 2. voorspoed 3. gunstig toeval

A

Werkverslaafd of niet?

Esther: Hoi, Dirk!
 Dirk: *Hallo, Esther! Kom binnen.*
 Esther: Hoe is het met jou vandaag?
 Dirk: *Niet best. Ik ben zo moe.*
 Esther: Maar Dirk, jij werkt veel te veel, alleen wil je dat niet toegeven.
 Dirk: *Onzin! Ik werk veel, maar niet té veel.*
 Esther: Misschien kan een test je overtuigen. Kijk wat ik hier voor je heb: een test om erachter te komen of je werkverslaafd bent. Lees maar.
 Dirk: *Vooruit dan maar.*

'Werkverslaafd of niet? Reageer op onderstaande stellingen om daarachter te komen. Antwoord: nooit, af en toe, dikwijls of altijd.

1. Ik heb altijd haast en ben altijd druk.
2. Ik ben met meerdere dingen tegelijk bezig: ik schrijf bijvoorbeeld een memo terwijl ik eet en met iemand telefoneer.
3. Ik voel me schuldig als ik niet aan het werk ben.
4. Ik werk door terwijl iedereen al naar huis is.
5. Ik vind het moeilijk me te ontspannen als ik niet aan het werk ben.
6. Ik besteed meer tijd aan mijn werk dan aan mijn vrienden, sport of andere vrijetijdsactiviteiten.'

Esther: Volgens mij heb je maar één antwoord op al deze stellingen en dat is: altijd.
 Dirk: *Zo ongeveer...*
 Esther: Je weet dat ik gelijk heb. Nu nog even het resultaat lezen.

'Uit jouw antwoorden blijkt dat je extreem hard werkt. Er kunnen natuurlijk goede redenen zijn om zo hard te werken, maar je overdrijft. Bovendien: vind je jouw werk wel leuk genoeg om er zoveel tijd aan te besteden?'

Dirk: *Ai! En wat nu?*

Maakt werk gelukkig?

Vraag een drukke dertiger of veertiger naar wat zijn geluk bepaalt, dan hoor je meestal een antwoord: gezondheid en familie.

Toch zegt de helft van de werkende Nederlanders dat werk ze gelukkig maakt en ze werken niet alleen voor het geld.

Uit het geluksonderzoek blijkt dat gelukkiger zijn mensen die:

- sporten en niet roken
- een hoge opleiding hebben
- goed verdienen.

Hoe kom je hogerop?

1. Kies voor je carrière.
2. Wees zeker van jezelf.
3. Wees niet bang om een promotie te vragen.
4. Ga de competitie aan.

Uitdrukkingen

er is veel werk aan de winkel
alles in het werk stellen
een goed begin is het halve werk
dat is onbegonnen werk
het vuile werk opknappen
half werk leveren

*jest dużo do zrobienia
dodać wszelkich starań
dobry początek połową sukcesu
daremny trud / syzyfowa praca
wykonać najgorszą część pracy
coś nie dobrze zrobić*

op goed geluk
er is altijd een geluk bij een ongeluk
het geluk keerde hem de rug toe
het geluk lacht hem toe
de geluksvogel

*na los szczęścia, na chybił trafił
nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło
szczęście odwróciło się do niego plecami
szczęście się do niego uśmiecha
szczęściarz*

Zwroty, słówka

Określanie częstotliwości:

nooit
bijna nooit
zelden
soms, van tijd tot tijd, nu en dan
wel eens, af en toe
dikwijls, vaak

*nigdy
prawie nigdy
rzadko
czasem, od czasu do czasu
czasem, od czasu do czasu
często*

regelmatig
meestal, bijna altijd
altijd
elke dag
drie keer per dag (jaar)

regularnie
prawie zawsze
zawsze
każdego dnia, codziennie
trzy razy dziennie (rocznie)

Określanie ilości:

een procent
de helft
een deel
een stuk
alles
heel
niets
weinig
minder
veel
meer
een beetje / wat
slechts / maar
maar liefst
drie van de vier
een derde

procent
połowa
część
kawałek
wszystko
cały
nic
mało
mniej
dużo
więcej
trochę
tylko
aż
trzy na cztery
jedna trzecia

Wyrażanie bezradności:

Wat nu? / Hoe moet dat nou?
Ik weet me geen raad.
Wat moet ik nu doen?

I co teraz?
Nie wiem jak mam sobie z tym poradzić.
Co teraz mam zrobić?

Wyrażanie zgody:

Vooruit dan maar.
Wat jij wilt. / Jouw zin.
Goed (dan).

Niech będzie.
Jak chcesz.
Dobrze.

achterkomen
erachter (= daarachter) komen

dowiedzieć się, odkryć
dowiedzieć się tego

blijken

wynikać

(niet) mee eens zijn
Ik ben het (niet) met je eens.

(nie) zgadzać się
(Nie) zgadzam się z tobą.

Trochę gramatyki

Warto zwrócić uwagę na użycie przyimków w tekstach:

Hoe is het **met** jou?

Ik ben **met** meerdere dingen bezig.

Ik besteed meer tijd **aan** mijn werk.

Co (u ciebie) słysząc?

Zajmuję się wieloma rzeczami.

Poświęcam więcej czasu mojej pracy.

met

Ik kom **met** mijn moeder.

Henk knipt papier **met** zijn schaar.

Ik heb voor je thee **met** melk.

Waar ga je naartoe **met** vakantie?

Hoe gaat het **met** jou?

Wij werken altijd **met** plezier.

Met Pasen ga ik naar Polen.

Przyjdę z (moją) mamą.

Henk tnij papier (swoimi) nożyczkami.

Mam dla ciebie herbatę z mlekiem.

Dokąd jedziesz na wakacje?

Co słysząc u ciebie?

Pracujemy zawsze z przyjemnością.

Na Wielkanoc jadę do Polski.

of

Spójnik **of** tłumaczy się jako polskie *czy, albo, lub* i wtedy używany jest podobnie jak w języku polskim w następujących przypadkach:

1. wybór: Wil je thee of koffie?

Chcesz herbatę czy kawę?

Of wij gaan naar de bioscoop of naar het museum.

Albo pójdziemy do kina albo do muzeum.

2. niepewność, wahanie się:

Hij weet niet of hij wil voetballen.

On nie wie czy chce grać w piłkę.

Een test om erachter te komen of je werkverslaafd bent.

Test na stwierdzenie czy jesteś pracoholikiem.

3. często po czasowniku vragen:

Zij vroeg mij of ik morgen ga werken.

Zapytała mnie czy jutro pójdę do pracy.

Wij vragen of je mee wil gaan.

Pytamy czy chcesz pójść z nami.

Tryb rozkazujący

Wiemy już, że najczęściej używaną formą trybu rozkazującego jest temat czasownika:

Lees dit boek!	(lezen)	<i>Czytaj tę książkę!</i>
Vraag eerst!	(vragen)	<i>Najpierw zapytaj!</i>
Blijf bij me!	(blijven)	<i>Zostań przy mnie!</i>
Zeg niets meer!	(zeggen)	<i>Nie mów nic więcej!</i>
Ga eten!	(gaan)	<i>Jedz!</i>

W formie grzecznościowej poszerzamy temat o końcówkę –t:

Gaat u maar zitten! *Proszę usiąść!*

Zwróćmy uwagę na zmiany zachodzące wtedy w pisowni:

- podwojenie samogłosek: -e/-ee, -a/-aa (lezen/lees, vragen/vraag)
- zamiana -z/-s, -v/-f (lezen/lees, blijven/blijf)
- usunięcie jednej spółgłoski lub samogłoski (zeggen/zeg, gaan/ga).

Powszechnie używana jest również forma bezokolicznika:

Niet roken.	<i>Palenie zabronione!</i>
Instappen!	<i>Proszę wsiadać!</i>
Niet doen!	<i>Nie rób!</i>
Opschieten!	<i>Pospiesz się!</i>

Czasownik 'zijn' ma nieregularną formę trybu rozkazującego

Wees voorzichtig!	<i>Bądź ostrożny!</i>
Weest u maar niet bang!	<i>Niech się pan /-i nie boi!</i>
Wezen jullie eens stil!	<i>Bądźcie cicho!</i>

terwijl

Spójnika **terwijl** używamy w dwóch różnych przypadkach:

1. dla zaznaczenia jednoczesności:

- Anne dekt de tafel **terwijl** Mark het eten kookt.
Anna nakrywa do stołu, podczas gdy Mark gotuje.
- **Terwijl** ik een boek lees, schrijft hij een brief.
Podczas gdy ja czytam książkę, on pisze list.

2. dla zaznaczenia przeciwieństwa, kontrastu:

- Ik houd tegenwoordig van rust, **terwijl** ik vroeger heel actief was.
Obecnie lubię spokój, podczas gdy kiedyś byłem bardzo aktywny.
- Thuis is het warm, **terwijl** het buiten erg koud is.
W domu jest ciepło, podczas gdy na dworze jest bardzo zimno.